

NOVICE.

Nadomestilo za slovenske
liste med stavko.

Štev. 3.

V Ljubljani, dne 25. oktobra 1919.

Leto I.

Obletnico narodnega osvobojenja

praznujemo Slovenci v sredo dne 29. oktobra. Na predvečer dne 28. t. m. je ob 7. uri serenada vseh ljubljanskih društev z Dravske divizije na Kongresnem trgu na vojaško godbo. Sprevod gre od poslopja Bleiweisovo cesto pred poslopje deželne vlade, odtod skozi Rimsko in Vegovo ulico na Kongresni trg, odtod skozi Volfovo ulico, Marijin trg, Stritarjevo ulico pred poslopje knezoškofijskega dvorca, odtod nazaj pred mestno hišo, kjer se sprevod razide.

Dne 29. t. m. ob 6. uri zjutraj je budnica vojaške godbe, ob 9. uri zjutraj pontifikalna maša v stolnici ob udeležbi vlade, uradništva, vojaštva, vseh zastopnikov javnih korporacij, vseh ljubljanskih društev in ostalega občinstva. Mesto se bode okrasilo z zastavami. Takoj po maši se vrši v veliki dvorani hotela Union ljudska manifestacija. Pojo vsa ljubljanska pevška društva. Svira vojaška godba. Govori o zgodovini in pomenu narodnega osvobojenja. Zvečer so po vseh ljubljanskih gledališčih slavnostne predstave.

Vsa ljubljanska društva se tem potom pozivljajo, da se čim mnogobrojneje udeležijo narodne slavnosti.

Za slavnostni odbor:

Mara dr. Brejčeva, Franja dr. Tavčarjeva,
Milena dr. Žerjavova, ravnatelj Praprotnik
Avgust.

Po domovini.

Odgodeno regentovo potovanje. Iz poučenega vira poročajo, da prestolonaslednik regent Aleksander koncem tega meseca ne bo mogel obiskati niti Zagreba niti Ljubljane in sicer zaradi kritičnega zunanjega položaja.

Narodno predstavništvo. V belgrajskih političnih krogih zatrjujejo, da bo sklicano narodno predstavništvo sredi novembra na redno zasedanje.

Ministri na potovanju. Te dni je šla večina ministrov na potovanje ter obiskala vse važnejše kraje v naši kraljevini. Na službeno potovanje gre tudi železniški minister Draškovič, ki si ogleda vse naše železniške proge, da se osebno preveri o vseh nedostatkih v prometu in da ukrene vse potrebno, da se preprečijo tatvine in zlorabe v železniški službi. Vsi krivci železniških tatvin in službene zlorabe bodo izročeni prekemusodu in obsojeni na smrt. V isto svrho bo potoval po kraljevini tudi minister za pošto in brzojav dr. Edo Lukinič.

V nedeljo 26. t. m. v Borovljah! Tam se vrši nogometna tekma med moštvom angleške misije v Celovcu in S. K. »Ilirija«, Ljubljana. Pri tekmi igra godba Dravske divizije. Po tekmi koncert v hotelu Just. **Posebni vlak.** Odhod iz Ljubljane gl. kolodvor 6.45, prihod v Borovlje 11.30, odhod iz Borovlj ob 24. uri. Izkaznice za polovično vožnjo se dobe brezplačno v trafiki Dolenc pri pošti.

Imenovanja. Dvorni svetnik dr. Janko Babnik, dodeljen v službovanje poverjeništa za pravosodje v Ljubljani, je pomaknjen v IV. činovni razred z veljavnostjo dne 2. oktobra 1917. Vodji zemljiške knjige v Ljubljani Matiji Držaju je podeljen naslov in značaj ravnatelja zemljiške knjige. Višjemu pisarniškemu oficijalu Janko Schweigerju pa naslov in značaj pisarniškega ravnatelja. Policijski nadkomisar pri ravnateljstvu v Ljubljani Vekoslav Keršovan je imenovan za policijskega svetnika. Za vladna tajnika sta imenovana okrajna komisarja Maksimilijan Vrischar v Borovljah in Bogumil Berbuč v Prekmurju. Računskemu nadsvetniku Antonu Hočevarju v Ljubljani je podeljen naslov in značaj računskega ravnatelja. Za vladnega svetnika v IV. čin. razredu je imenovan okrajni glavar Ivan Vrtačnik v Ljubljani. Za primarije v bolnici v Mariboru so imenovani: dr. Mirko Černič na kirurški oddelku, dr. Ivan Matko na internem oddelku in dr. Ivan Rajšp na internem oddelku obče bolnice v Celju. Za višjega okrajnega zdravnika je imenovan dr. Ernst Mayer v Ljubljani, za okrajnega zdravnika pa dr. Julij Polec v Kamniku. Pehotni kapetan dr. Leopold Nastnak je premeščen od pehote v sodno stroko z istim činom.

Uspeh nedeljske konjske dirke. Pri nedeljski konjski dirki v Ljubljani so bile priznane tele nagrade: pri šolskem jahanju: prva nagrada kapitanu Seunigu, druga nagrada kapitanu Lokarju, pri tekmi v skakanju obe nagradi kapitanu Seunigu, pri jahanju preko ovir: prva nagrada kapitanu Grazerju, druga nagrada poročniku Šuputu. Pri drugem jahanju preko ovir: prva nagrada podporočniku Stenovcu, druga nagrada članu jahalnega odseka ljubljanskega Sokola Franu Oblaku. Pri tretjem jahanju preko ovir: prva nagrada naredniku Jovanu Saviču, druga nagrada naredniku Mirko Badanjeku in tretja nagrada naredniku Franu Cevcu. Pri kmetski dirki prva nagrada župniku Kleindienstu, druga nagrada posestniku Franu Habjanu iz Domžal in tretja nagrada posestniku Kozelki iz Mengša.

Kongres jugoslovanskega združništva se je vršil pod predsedstvom Jovana Žujoviča v Belgradu. Zastopane so bile vse

zadružne organizacije v naši državi. Slovenske organizacije sta zastopala Reicher in Kralj.

Novi bankovci. Finančno ministertvo je dobilo od francoske banke v Parizu službeno obvestilo, da znaša vrednost do danes tamkaj izgotovljenih novih naših bankovcev 1 milijardo 362 milijonov in 500.000 dinarjev. Dosedaj se je poslalo v Beograd in shranilo v zakladnici Narodne banke za 449 milijonov in 600.000 dinarjev novih bankovcev. Ako se k temu številu prištejejo še oni novi bankovci, ki so se dotiskali v Pragi in Zagrebu znaša celokupna svota dosedaj dogotovljenih novih bankovcev več kot dve milijardi dinarjev.

Poldrugi milijon dobička od našo živine. Listi javljajo: Vaclav Jarasek, načelnik zadruge mesarjev in prekajevalcev v Pragi, je dobil dovoljenje za nakup živine v Jugoslaviji. Nakupil je 2385 tolstih svinj in 686 goved, ter jih spravil na Čehoslovaško. Pri tem je zaslužil poldrugi milijon čeških kron.

Nesreča na dunavski flotilji. Dunavsko brodovje je bilo doslej usidrano v pristanišču pri Zemunu. Te dni je odplulo iz Zemuna na zimovanje v Novi Sad. Med vožnjo je utonil fregatni poročnik Trost, ko je hotel prestopiti iz ene ladje v drugo.

Zaplenjen sladkor v Celju. Zagrebški listi poročajo: Na kolodvoru v Celju so oblastni organi zaplenili tri vagona sladkorja, ki so ga hoteli nekateri celjski trgovci uhitopiti preko demarkacijske črte v Italijo. Imen teh trgovcev listi ne navajajo.

Odprava bosanske tobačne režije. Bosanske tobačne tovarne bodo te dni likvidirale svoje obratovanje, ker se bodo z vsem svojim osebjem podredile upravi državnih monopolov. Bosanske tobačne tovarne od sedaj ne bodo več imele posebne tobačne režije.

Prepovedano bivanje italijanskih trgovcev v Jugoslaviji. Hrvatski listi poročajo iz Ljubljane: Trgovcem, ki so prispehli zadnje dni iz Trsta ali Italije se je sporočilo, da jim je zabranjeno bivanje v Jugoslaviji, ter so jim bili dostavljeni potni listi za vrnitev v domovino. Iz tega se sklepa, da bo v kratkem prehod preko demarkacijske črte popolnoma prepovedan.

Likvidacija veleposestev. Te dni se bodo likvidirala nekatera veleposestva na Hrvatskem in v Vojvodini, ki so madjarska ali nemška last.

Mirovni posvet.

Jugoslovanska mirovna delegacija je dospela 23. t. m. v Pariz.

Poziv, da podpisemo mirovno pogodbo. »Corriere dela Sera« javlja, da je mi-

rovna konferenca na predlog angleške delegacije sklenila povabiti beogradsko vlado, da se odkrito izrazi, dali hoče podpisati Saint Germainsko mirovno pogodbo ali ne.

Zveza narodov. Vrhovni svet je 23. t. m. izročil načrt o sklicanju sveta zveze narodov ameriški delegaciji in ga istodobno sporočil tudi v Washington.

Versaillska pogodba. Kakor javlja »New York Herald«, je verjetno, da versailleska mirovna pogodba ne stopi v veljavo pred 1. novembrom.

Ukradeno pismo namenjeno prestolonasledniku. Belgrajska »Politika« poroča: V političnih krogih je vzbudila veliko senzacijo vest, da je v Parizu izginila oporoka pokojnega Milana Mostiča, bivšega narodnega poslanca in odvetnika iz Beograda. Pred svojo smrtjo je Mostič v oporoki uredil svoje rodbinske in premoženjske razmere in zapustil pismo, ki bi se naj po njegovi smrti izročilo prestolonasledniku regentu Aleksandru. Bivši minister Ljuba Živković je izročil testament in pismo našemu poslaniku v Parizu Vesničju. Kakor se je sedaj izvedelo sta izginila oporoka in pismo, ki jih je dr. Vesnič shranil v svoji osebni blagajni. Zastopnik Mostičeve rodbine se je obrnil na poslaništvo v Parizu, s prošnjo, naj se uradno ugotovi, da je testament s pismom izginil. Pokojni Mostič je bil član glavnega odbora radikalne stranke. Njegovi prijatelji zatrjujejo, da je imelo pismo na prestolonaslednika regenta Aleksandra veliko politično vrednost.

Revizija češko-nemških meja? Po vesteh iz Pariza je najvišji zavezniški svet imenoval posebno komisijo, ki ima nalogo, da natančno določi nemško-češke, nemško-poljske in nemško-belgijske meje.

Rusija.

Petrograd še ni padel. Trockij je izdal objavo, da armada, ki brani Petrograd, prvega udarca ni vzdržala in da je Petrograd zopet v nevarnosti. Petrograd pa ne bo padel, ker se je našlo dosti čet za obrambo. Čete so že na potu. — Govori se, da je Trockij v moskovskem sovjetu predlagal, naj se razpustijo vsi vojaški sveti na fronti in naj se vsa sovjetska vojska podredi skupnemu poveljstvu. — Zdi se, da se nahaja sedaj general Judenič osem milj pred Petrogradom.

Borba proti boljševikom. Angleško vojno ministrstvo razglasa, da vojne operacije v Zapadni Rusiji uspešno napredujejo. Kozaki prodirajo zahodno od Khopra. Porazili so 14 boljševiško divizijo, zajeli 13 tisoč mož ter zaplenili 27 topov in veliko število strojnic. Borba se nadaljuje vzhodno od Orela jugovzhodno od Orela so Denikove čete obkolile boljševiško armado broječo 10.000 mož ter jo razpršile. Boljševiki ojačeni po diviziji, ki je prišla s poljske fronte so 15. t. m. nenadoma napadli Kijev ter ga začasno zasedli. Denikinova armada je izvršila protinapad in zopet zasedla Kijev.

Britanska admiraliteta javlja, da so angleške vojne ladje jugozapadno od Kronstadta dosegle lep uspeh. Potopile so več boljševiških ladij, ki so napadle estonsko

in angleško brodogradnjo. Pri tem niso imele nikakih izgub.

Moskovski delavci za Kolčaka. Boljševiški radio telegram poroča z velikim ogorčenjem, da so se zbrani delavci v Moskvi v veliki večini pri glasovanju izrekli proti boljševikom in za Kolčakovo vlado. Z ozirom na to je svet ljudskih komisarjev obelodanil dekret, ki proglašča, da stoje Kolčak in njegovi ministri izven vsakega zakona in da jih je treba takoj aretirati, ako se jih dobi v roke.

Boljševiška vlada se preseli iz Moskve. Po vesteh, ki so došle z Rostova na Donu je boljševiška vlada sklenila zapustiti Moskvo in se nastaniti v Ufi.

Boljševiki se hočejo pogajati? V državnem svetu sovjetske vlade v Moskvi je Tereščenko predložil mirovno ponudbo, ki naj se izroči sovražnikom Rusije. V Moskvi se nahaja, kakor poroča preko Finske prihajajoča vest, zastopnik Amerike s pooblastili, ki je pripravljen ponudbo izročiti zaveznikom. Predlagalo se je, naj frontne čete glasujejo o mirovni ponudbi.

Razna poročila.

Sonnino se poslavlja. Sonnino je svojim volilcem, ki so mu preko 40 let redno poverjali poslanski mandat, poslal pismo, v katerem se zahvaljuje za zopet ponudeno kandidaturu, katero pa hvaležno odklanja. Povdarja, da odklanja poslansko čast samo vsled rahlega zdravja, ki mu zabranjuje vsako nadaljno borbo. Sonnino v svojem pismu naglašča, da sedaj ni čas za polemike, ker mora Italija sedaj porabiti čas najboljše. V drugem delu svojega pisma pravi Sonnino, da je treba dosedanji program visoko dvigniti, to je 1. zavarovanje na Jadranskem morju, 2. italijanstvo Reke, Zadra in Šibenika, ter opravičuje politiko, ki jo je vodil kot član italijanske mirovne delegacije v Parizu. Pravi, da je prva naloga Italije, da definitivno odobri in spravi v veljavo delo dosedaj podpisanih mirovnih pogodb, ki so za Italijo ugodne. Kar se tiče notranje politike Italije bo imela nova zakonodaja nalogo, da uredi gospodarska, socialna in finančna vprašanja dežele po velikih udarcih, ki jih je prizadejala vojna. Sonnino končuje svoje pismo z bolestim vzdihom: »Pot, ki jo moramo prehoditi v inozemstvu in v notranjosti, je ena najgorenjših in najtežjih.«

Grška. »Idea Nazionale« priobčuje vest iz Berna, da se v okolici bivšega grškega kralja Konstantina govori o resnih dogodkih na Grškem. Po tej vesti bi bila v Grški velika struja za to, da se vzpostavi bivšega kralja. Iz raznih krajev prihajajo vesti, da se ta pokret širi. Z druge strani pa se čuje, da hoče Venizelos s pomočjo državnega prevrata proklamirati republiko, v kateri bi bil on predsednik.

Razprava proti Caillauxu. Dne 23. t. m. se je pričela pred francoskim senatom, ki se je konstituiral v sodni dvor sodna obravnava proti Caillauxu. V nasprotju s prvotno določenim sporedom se danes še ni prečitala obtožnica. Prva seja je služila le za to, da so se opravile procesne formalnosti.

Spominj bivšega ministra grofa Czernina. »Vossische Zeitung« je jela priobčevati spomine bivšega avstro-ogrškega ministra zunanjih del grofa Czernina. V teh memoirjih je tudi odstavek, ki se nanaša na bivšega nemškega cesarja Viljema II. Czernin piše med drugim: »Prepričanje, da je božja volja poklicala vladarja na prestol in ga vzdržuje na prestolu, to prepričanje se je sistematično gojilo v nemškem narodu. To prepričanje je postalo integralni del mišljenja in čustvovanja vsega naroda, in tega čustvovanja se je navzel tudi cesar. Vsi njegovi govori in izjave se gibljejo v teh mejah. Iz vseh njegovih govorov izvira ista misel. Ne verujem, da bi bil kdaj eksistiral vladar, ki bi imel toliko dobre volje, kakor Viljem II. On je živel samo svoji vlogi, ki si jo je sam prikrojil. Vse njegove misli so se gibale okrog nemške osi. Rodbino, zabavo in veselje, vse je podrejal eni jedinstveni misli, napraviti nemški narod velik in srečen in ga vzdržati na tej višini. Ako bi bila dobra volja zadoščala, da bi se lahko ustvarilo velike stvari, bi bil Viljem lahko ustvarjal velika dela.« Kakor se vidi, je Czernin še vedno navdušen za Viljema II.

Zračni polet z Newyorka v San Francisco in nazaj. Pri zračni tekmi Newyork—San Francisco in nazaj je došel prvi na svoj cilj avijatik Naynart, ki je napravil to pot v 13 urah in 55 minutah. Preletel je v tem času 8640 km.

Amerika odklanja mandat za Turčijo. Kakor poroča londonska »Morning Post« iz Washingtona, je ameriško javno mnenje bolj in bolj nasprotno vsakemu prevzetju kakršnegakoli mandata v Evropi. Kakor zatrjuje poročevalec »Morning Post« je zelo verjetno, da Zedinjene države ne bodo sprejele mandata ne za Carigrad in tudi ne za Armenijo. Z gotovostjo se more pričakovati, da se bo kongres izrazil proti temu predlogu.

Položaj na Slovaškem. Češkoslovaško ministrstvo notranjih del javlja: Razburjačje vesti nekaterih listov o položaju na Slovaškem so zelo pretirane. Civilna in vojaška oprava ste o vseh razmerah natančno poučeni in popolnoma zadostne varnostne odredbe izključujejo vsako presenečenje.

APROVIZACIJA.

Prodaja soli. Na vsak prvi odrezek sladkornih izkaznic za oktober se dobi pol kg soli. Kilogram soli stane K 2.50.

Novi prodajalci sladkorja in soli. Na sladkorne izkaznice št. 62, 63, 137, 138, 139 in 140 se dobi sol in pozneje tudi sladkor in sicer: na št. 62 pri Bahovcu, Sv. Jakoba trg, na št. 63 pri Rojcu, Moste, na št. 137 pri Černičju, Streliška ulica, na št. 138 pri Svetlu, Tržaška cesta 5, na št. 139 pri Žargiju, Martinova cesta 15, na št. 140 pri Premrovu, Moste 64.

Izdajatelj: Konzorcij slovenskih dnevnikov.

Tiska tiskarna M. Hrovatin.

Odgovorni urednik Ivan Kovačič.